

„KÖZÖSSÉGET ÉPÍTENI CSAK SZOLGÁLATTAL LEHET”

**BESZÉLGETÉS KARDOSNÉ GYURKÓ KATALINNAL,
A NAGYCSALÁDOSOK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK
FŐTITKÁRÁVAL**

Kadosné Gyurkó Katalinnal, a Nagycsaládosok Országos Egyesületének főtitkárával Érdén beszélgetünk, a család most érkezett haza Erdélyből, nyaralni készülnek, indulnak a Balatonra. Az udvarukon ülünk – Kata épp a vasalást hagyja félbe –, egy jegenyefa közelében, ami nekem is otthonossá teszi a teret, én a tanyámról jöttem, aminek a réjtét kerítik oválishan körbe jegenyék.

Mátyus Aliz: *A Nemzeti Művelődési Intézet hálózatalakításon dolgozik, hiszen országos hatást valószínű úgy lehet elérni, hogyha egy hálózat ki tud alakulni. A Nagycsaládosok Országos Egyesületéről elmondható-e, hogy hálózat, és mennyiben?*

Kadosné Gyurkó Katalin: *A Nagycsaládosok Országos Egyesületének Magyarországon 300 településen van csoportja vagy tagegyesülete. A NOE-t 1987-ben, tehát 26 évvel ezelőtt hozták létre, amikor az akkori intézkedések be akarták vezetni a személyi jövede-*

lemadót, de úgy, hogy nem veszik figyelembe az eltartott gyerekek számát. A három vagy több gyermeket nevelők részére alakult érdekvédelmi szervezetként. Először nem engedélyezték, de a második nekifutásra végül igen. Akkor az országban több helyről is jelentkeztek emberek – nagycsaládosok –, akik úgy gondolták, hogy ez jó dolog és szeretnének csatlakozni. Tehát elsőnek megalakult maga a Nagycsaládosok Országos Egyesülete, és utána sorra, gombamód kezdtek el nőni településeken is az egyesületek, csoportok.

Az nagyon fontos, hogy ami öszszeköt bennünket, felekezeten és politikán átível. Összekötő kapocs a család. Mindenkinek megvan az egyéni véleménye, hogy hogyan neveli a saját gyermekét, de vannak dolgok, amiben tudunk együtt gondolkodni – családügyben –, amiben képesek vagyunk összefogni, amiben úgy érezzük, hogy közösen kell tenni, vagy éppen megerősítésre van szükségünk.

Az alapszabályunknak négy nagyon komoly célja van. Az egyik az élet és az anyaság tisztelete. Nem apaság! Többen kérték már, hogy az apaság is legyen benne, de azért az élet és az anyaság tisztelete, mert abban a fogantatás is benne van. A jövő generációjáért érzett felelősség erősítése: ez azt jelenti, hogy felelősek vagyunk a gyermekeinkért. Nem azért születnek, hogy utána elkanászodva nőjenek fel. Példát is kell mutatnunk, tehát a saját életünkkel is felelősek vagyunk, ezt gyakran a szülőknek is el kell mondanunk, ami nagyon komoly feladat most is, azt hiszem. A másik a nagycsaládosok érdekérvényesítése, tehát a három vagy több gyermeket nevelőké. Illetve a közösségépítés. Alapszabályunkban ezek a legfontosabb célok, és minden tevékenység, amit a NOE csinál, e célok mentén működik.

M. A.: *Amikor azt mondom, hogy fontos, hogy a felelősségüket tudják a szülők, hogy felelősnek kell lenni a gyerekeikért, akkor ki és hogyan éri el őket, hogy ez elhangozzék. Milyen csatornák adottak ehhez?*

K-né Gy. K.: *Egyfelől vannak programjaink – az éves programterv szerint – ahol megjelenik a közösségépítés, a szülői felelősség. Szép lassan kialakult, hogy milyen ünnepeket ünnepeljen meg a NOE. A közös ünnepnek több pozitív hozadéka is van. Az elmúlt tíz évben, s manapság is, kissé negatív egy sokgyermekes szülő megítélése, miszerint miért vállal annyi gyermeket, tehát a tisztesszegénység még annyira nem elfogadott dolog talán. Az egyik pozitív hozadékként ezek a szülők ebben a körben látják, hogy másnak is öt gyereke szalad ötfelé, a harmadik is 8 gyerekekkel érkezett, megerősítést kapnak, hogy ők nem csodabogarak, s amit vállaltak, az jó. A másik, hogy a közös találkozások alkalmával történhet egy megerősítés – akár ha játékos formában is –, és tudunk valami szellemi pluszt adni egy-egy jó előadással olyan témában, ami érdeklí a családokat. Akár a gyermeknevelésről, akár a család és a média témában. Ilyenkor egy kicsit fejlődni is tudnak, hiszen az igény adott, csak az egyéb elfoglaltságok miatt kevesebb lehetőség adódik. És a hatás még erősebb, ha utána létrejöhét egy kiscsoportos beszélgetés, ami magának az előadónak is jó, hiszen rögtön kap visszajelzéseket. A harmadik jó a közös találkozásokban a megerősítésen túl az ismerkedés lehetősége. Milyen jó dolog, ha egy pécsi megismerkedik például egy nyíregyháziival, és később is tudnak találkozni, akár közös üdülés alkalmából. Az én gyermekeim is Monoron együtt játszottak a váci egyesület vezetőjének a gyerekeivel, szép lassan cseperedtek,*

és milyen jó, hogy azért valahonnan ismernek valaki mást is, nem csak az osztálytársaikat. A közös program a gyerekeknek is, és a szülőknek is nagyon jó. Úgyhogy a találkozónak mindig több a hozadéka, mint ami elsőre látszik. Nagyon fontosak maguk a találkozások is. Talán könnyű azt mondani, hogy ó, ezerféle program vár, családi majális, rengeteg ilyen-olyan rendezvény, de mégis, amikor arra van lehetőség, hogy minden szülő fél szemmel kicsit figyel a másik gyerekére is, és ezt a szülők tudják, és tudják, hogy onnan nem fog elveszni gyerek, hogy két felnőtt tud beszélgetni, miközben a gyerekei közösen játszanak, akár 10-12 évesek is, tehát nem csak a pici babákról beszélünk – ezek nagyon jó dolgok. Elhatározás kell hozzá, és időt kell rá szánni. A rendezvényeinken igyekeztünk az elmúlt 26 év alatt az országban mindig máshova menni, és ezért egy kultúrmissziót is próbáltunk betölteni, hiszen nem Budapest a világ közepe, még hogyha a fővárosunk is.

Vonatkozik ez a kongresszusra, és minden programunkra. Akár egy országos találkozóra, akár egy családkongresszusra, de akár egy karácsonyi ünnepségre is. Általában pályáztak a helyi egyesület- vagy csoportvezetők, hogy ők szeretnék megrendezni, mert azért ez egy nagy elismerés és nagy munka. Például idén, az őszi találkozó Mosonmagyaróváron lesz, tavaly Gyulán volt, előtte Nagykállón, előtte Pécsen. Akkor vannak irányvonalak, amiket szervezünk; a közös utazás alatt lehet beszélgetni. 1-2 napos találkozók a családok megismerik a várost is. Ópusztaszeren 6000 ember volt együtt. És csak azért fölkeltek hajnalban és vonatoztak,

hogy együtt legyünk egy napot. Az adott szervezetnek pedig az fontos, ha bemutathatja a saját települését. Nagyobb rendezvénnyel több mint ötven településen jártunk már az elmúlt 26 év alatt. Mint mondtam, ez egy kultúrmisszió is, amit igyekszünk képviselni.

M. A.: *Eddig csak nagyvárosok kerültek szóba helyszíneként. Ez a jellemző?*

K-né Gy. K.: Nagykálló például nem olyan nagy város, és ott kint volt a város szélén a találkozó, csak voltak programok is. Hernádon például országos karácsonyi ünnepség volt. Ez úgy működik, hogy a NOE ehhez ad támogatást, de nem túl sokat. Az adott település polgármestere is támogatja, meg az adott szervezet is. Illetve miután ez nagyon-nagy munka, az 5-6000 fős rendezvényt 50-60 önkéntes szervezi meg. Ha egy település kicsi, és csak 10 önkéntese van, ekkora feladatot nem tud vállalni. Tehát, valamennyire erősnek kell lennie az adott szervezetnek is.

Kialakultak a család szempontjából jeles napok egy adott évben. És jöttek újabb és újabb kezdeményezések, amire nem mondott nemet a NOE.

Azt még el szeretném mondani, hogy én egy második generációs NOE-s vagyok, tehát én nem alapító tag vagyok, hanem már a fiatalabbik csapathoz tartozom. Én is csak tanulni tudok a nagyoktól meg az idősebbektől, akik sokáig a NOE vezéralakjai voltak.

Egy évnek az üteme úgy néz ki – közösségépítés szempontjából –, hogy van egy közgyűlésünk, amin végigbeszéljük az adott évet, a programokat, elfogadjuk a hivatalos részét, illetve tisztújítás is szokott lenni. Van négy választmányi ülésünk, amire a helyi egyesület- és cso-

portvezetők a meghívottak. Általában 60-80-100-an szoktunk lenni a 300-ból, tehát nem mindig jön el mindenki. Itt – negyedévente körülbelül – megvitatjuk az egyesület életével kapcsolatos dolgokat. Ha szükséges, akkor egy-egy adott témában hívunk előadót. Most májusban a közösségi szolgálatról – ami az érettségihez kötött közösségi szolgálat – volt előadás, hogy hogyan lehet ezt csinálni. Tehát technikai segítséget is nyújtunk az egyesületvezetőknek, illetve az adott témákat, amik éppen aktuálisak, átbeszéljük. Ez évente négy alkalom. És akkor vannak a jeles alkalmak: februárban van a házasság világnapja. Minden évben van házasság hete rendezvény Magyarországon, nekünk a Pécsi Székesegegyház Nagycsaládok Egyesülettel van a központi ünnepségünk, de számos helyi szerveztünk kisebb körben szintén megünnepeli. A házasság világnapját Pécsen február második hétvégéjén szokták ünnepelni, s van egy közös műsor, amit a pécsiek szerveznek. Május 15-e a családok nemzetközi napja, ilyenkor sajtóközleményt adunk ki, és kapcsolatosan rendezvények vannak mindenfelé, kisebb helyiek is. Amit én szerveztem 2009-ben, az egy 5000 fős családi nap volt a Margit-szigeten. Az már az utolsó időszak volt, hogy a Margit-szigetet megkaphattuk, a Nagyréten voltunk ötezeren. Az EU soros elnöksége idején az ország különböző pontjain adott időpontban mini konferenciákat szerveztünk *Család és...* címmel. Ez azt jelentette, hogy minden csoport és minden egyesület maga döntötte el, hogy mi az a téma, ami érdekli. Magyarországról 90-en csatlakoztak, valamint csatlakozott az európai nagycsaládok szervezeteiket tömörítő szövetség is. Úgyhogy egy időpontban 134 helyszínen, így a Baltikumtól egészen Nyugat-Európaiáig ültek össze családok, és beszélgettek az adott témákban. Felsőzsolcán például a téma a család és a víz volt. Akkor volt az árvíz Felsőzsolcán, és nekik ez volt a fontos. De volt olyan is, hogy család és zene, család és oktatás, család és munkahelyteremtés. Fantasztikus volt, hogy mit hoztak ki a csoportok a 90 helyszínen, s mivel mindez a weblapon is nyomom követhető volt, így azt lehet mondani, hogy együtt voltak. Május 15-höz, a családok nemzetközi napjához néha szakmai, néha játékos, néha egyéb rendezvény is társul. Május vége, június eleje gyereknap, egy-egy helyi szervezetenél kerülhet megrendezésre, hogyha szeretnének csinálni, de nincs központi rendezvény. Illetve, hogyha

Kiscsoportos beszélgetés Monspart Saroltával a Családkongresszuson – Lakitelek, 2012

nincs központi családi napunk, akkor régiós családi napok szervezhetőek. Ilyenkor 7 helyszínen, majdnem hasonló időpontban vannak rendezvények, de ezek nem 5-6000 hanem 7-800 fősek, tehát egy kisebb közösséget fognak össze. Július 11. a népesedés világnapja; korábban konferenciáink voltak az Országházban, ilyenkor adjuk át a családbarát önkormányzat díjunkat, amit 2005-ben alapítottunk. Ez alkalommal szokott lenni a családkongresszus, ami tavaly Lakiteleken volt, a népfőiskolán. Átadtuk a családbarát önkormányzat díjat, és egy szakmai íve is volt a rendezvénynek, mivel július 11-e szakmai nap. Szeptember eleji őszi találkozóink a nagy országos rendezvényünk. Ilyenkor tényleg összejön ez az 5-6000 ember az ország minden részéből, s ez az alkalom igazi kultúrmissziót tölt be. Legutóbbi helyszíne Mosonmagyaróvár volt. A Karácsony a születés ünnepünk, advent időszaka, az a várakozás.

M. A.: Kik és miért dolgoznak a NOE önkénteseiként a családok érdekében?

K-né Gy. K.: Ahogy már mondtam, az összekötő kapocs a család. Hogy miért dolgozik valaki a családok érdekében, azt mi is kutatjuk már egy ideje. Egyfelől biztos, hogy az is vonzó, hogy ki tud alakulni egy közösség. Másfelől van, akinek ez egy elhívás is lehet, ahogy az én esetemben például. Nem is gondoltam, hogy NOE-zni fogok. Azt mondtam, hogy felajánlom a szolgálataimat az Úristennek. Amikor mi is nagycsaláddá váltunk, itt Érden kerestem csoportot, nem volt, megkérdeztek, nincs-e kedvem csinálni. Jó, csinálók valamit. Nagyon fontos, hogy az önkéntesek pénzt, anyagi elismerést nem kapnak a munkájukért. A 300 egyesület és csoportvezető, mindenki önkéntes, a NOE kilenc tagú elnöksége is önkéntes. Szerintem bennünk van az emberek segítése, a családok segítése, s ezek jó dolgok. Amikor az ember elfárad, akkor is úgy érzi, hogy érdemes küzdeni. Akár a hálának a látványa, a kimondott, de a ki nem mondott köszönetek is azok, amit az önkéntes megkap a munkájáért. Ha nem is mindig, de azt mondom, hogy ez a tevékenység is alkotás. Egy programra is azt mondjuk, hogy alkotás. Ha sikerül úgy, hogy egy-két emberben maradandó az élmény, akkor már valamit teremtettünk. Ez ugyan nem olyan, mint egy fadarágás, hogy mindig rá lehet nézni, mert ez el is illan néha. De egy családot megsegíteni, kihúzni a kátyúból úgy, hogy 5-10 család össze-

Plenáris előadás Fazekas Ágnessel a Családkongresszuson – Lakitelek 2012

fog, és segít rendbe tenni, mert egyedül nem tudja, ez is valamennyire egy alkotás, szerintem. Van, akit megragad ennek az alkotásnak a szépsége – mindig van egy pillanat, amikor befejeződik. Vagy én például – és szerintem többen is – a monoton dolgokat nehezen viselem. Vannak dolgok, amiben az állandóság kell – ilyenek az életemben a férjem, meg a családom –, de programok ügyében, ha mindig ugyanazt kéne csinálnom, akkor abba én egy kicsit belehalnék. 2007 óta, az elmúlt 6 évben, mióta nagycsaládos étellel foglalkozom, nem volt két egyforma feladat. Mindig jön egy újabb, mindig van egy másik. Ráadásul – akár országos találkozóknál is érezhetően – minden szervezetünknek más a munkanyelve. Mást jelent akár egy kifejezés is Gyulán és más Mosonmagyaróváron. Mindig újra kell tanulni. Mindig nyitottnak kell lenni arra, hogy megértsük a másikat. Ettől néha égnek áll a hajunk, de valami születik együtt, egy közös munka. Azt vettük még észre, hogy csak ünnepelni, annak nincs értelme, az üres és értéktelen. Viszont ha van egy közös munka, és utána van egy közös ünnep azért, mert ezt a munkát együtt csináltuk meg, összecsiszolódunk, összeismerkedtünk, megtanultuk egymás munkanyelvét – tényleg nem tudok rá jobb kifejezést –, akkor utána jó ünnepelni. Ezek a programok arra is jók, azt vettük észre, hogy amikor egy-egy egyesület szervez egy találkozót, akkor jobban összecsiszolódik az adott közösség. Mert összefognak, és akkor kiderül, hogy milyen rejtett értékeik vannak még.. Hogy hoppá, te tényleg tudsz ilyesmit csinálni? Igen, te otthon játszol a hangosítással, hát akkor gyere

hangosítani egy rendezvényre. Tényleg én? Igen, te, mert bízunk benne, hogy meg tudod csinálni. Ez is egy elismerés. És szerintem ez is fontos, az elismerés és a hála a munkáért. Ez egyfelől meglehet a családok részéről, hogyha helyi egyesület- és csoportvezetőkről beszélünk. Másfelől meglehet a NOE részéről is – elismerni egy-egy munkát.

M. A.: Beszéljünk még most a NOE szervezetről!

K-né Gy. K.: Maga a NOE az úgy néz ki, hogy az országos egyesületet egy kilenc tagú elnökség irányítja, akik dolgoznak és mellette a NOE-ban önkéntesek és inkább az élet dolgairól, a NOE dolgairól gondolkodnak. Az elnök, és jómagam, mint főtitkár, mi elég sok operatív tevékenységet végzünk. Ez van, aki szerint jó, van, aki szerint nem, mert mi is önkéntesek vagyunk, és nagyon nehéz pótolni az embereket, elérni, hogy más is ráérjen és ne csak a pénzkereset férjen bele az életébe, de azt mondom, hogy ezt most így rendezte a Jóisten, tehát igazából csináljuk így. Az elnöknek is van munkahelye, de ott is a férj a családfenntartó, és engedi, hogy a felesége NOE-zzon, ahogy nálunk is. Én is heti 20 órában dolgozom, és NOE-zom. Ez elhivatás mindkettőnk részéről. Mi ketten az operatív ügyeket így viszzük. A többiek olykor egy-egy programot vállalnak. Amikor valaki belekesül, mert megérinti a szívét egy adott dolog, akkor minden erőforrását erre fordítja, és megcsinálja. Például Dabóczi Ferenc felel a régiósokért, és tavaly kitalálta, hogy 50 helyszínen legyen ilyen roadshow-szerű önkéntes beszélgetés, s ő majdnem mindegyik helyszínre elment.

Ez azt jelenti, hogy majdnem minden hétvégére ezzel telt, de neki ez fontos volt, és melléállt. Csíky Klári elnökségi tagunk például vállalta a NOE 25. születésnapjának a megszervezését. Mindig nincs ideje a NOE-val foglalkozni, de abban a két hónapban le sem tette a telefont és dolgozott velem, mert ő is teremteni szeretett volna valamit. Hogyha egy önkéntest megszólít egy feladat, és engedik is – tehát ez is nagyon fontos –, és ki tudja magából hozni azt, ami benne van, akkor az úgy jó dolog. De hagyni is kell, azt hiszem, hogy nagyon fontos, hogy bizalommal hagyni kell. A 9 tagú önkéntes elnökséget segíti egy 16 fős titkárság, ők a NOE alkalmazottai. A munkáltatói jogok az én feladatom, tehát a főtitkáré, de igazából van egy irodavezető, aki már alkalmazott, és ő nekem nagyon sokat segít. Általában többnyire naponta, de hetente mindenképpen egyeztetünk, hogy milyen feladatok vannak, mit hogyan oldjunk meg. Az én feladatom egyébként a NOE ügyvitele, hogy az jó legyen. Így a humán erőforrás is, hogy meglegyenek a megfelelő alkalmazottak, akik ellájták a feladatokat. A költségvetés végrehajtása, illetve a tervezése, hogy hogyan költjük el az adott évben a pénzünket, és a forráskeresés, hogy legyen a NOE-nek pénze. Ez azért elég sok, néha úgy érzem. Amivel gazdálkodunk, 120 millió forint évente. A számlákat meg szoktam nézni, ha valami kiugró, észreveszem, de nézem, hogyan takarékoskodjunk. 16 ember tartozik hozzám, ebből 14 nagycsaládos édesanya, úgyhogy van már néhány ősz hajszálam, ha valamilyen támogatás nem érkezik meg idejében, szoktam izgulni.

M. A.: *A 16 ember, az alkalmazottak, azok mivel foglalkoznak?*

K-né Gy. K.: A 16 főből 7 régiós titkár. A NOE-nak van 7 régiója, az ő feladatuk az, hogy a helyi egyesületekkel, csoportokkal közvetlenebb módon tartásuk a kapcsolatot. Van Pécs, Orosháza, Monoron, Fót, Püspökladányban, Győrben és Nyíradon, a Balaton környékén egy-egy régió. A mi régióink nem a statisztikai régióval azonosak – ez néha jó, néha nem –, autópályák mentén határoztuk meg a régiókat tojás alakzatokban, az adományszolgáltatás miatt. Merthogy úgy könnyebb közlekedni. A hét régiós titkár – igazából kötetlen munkaidőben, 4, 6 és 8 órában, attól függ, hogy mennyi a feladatuk, mennyi egyesület van a környékén – lát el egy közvetítő-koordinátori szerepet.

Kézműves foglalkozás fiataloknak az Őszi találkozón – Gyula 2012

Akár egy adományszervezésnél, akár egy programszervezésnél, bármiben. Rajtuk kívül 9 fő a NOE titkárságon van; ebből van egy, aki a pénzügyeket intézi, van egy, aki a tagnyilvántartást. 14 ezer tagcsaládunk van, mindig van valami ügyintézés. Rengeteg kulturális felajánlás érkezik hozzánk, akár színházjegyek kedvezményes áron utolsó pillanatban, azután vannak a bútor felajánlások. Az főleg a budapestieknek. Van kultúrlistánk, amire e-mailcímmel fel lehet iratkozni, NOE tagsorszámmal persze, tehát, tagnak kell lenni. Küldjük azonnal az ajánlatokat. Van, ahol a jelentkezéseket mi gyűjtjük össze, erre is van egy folyamatos referensünk, aki egyébként recepciósnak készült, de gyakorlatilag nem tud kijutni és kiülni, mert annyi a forgalom a színházjegyek és egyéb felajánlások miatt. Tehát van egy kulturális munkatársunk. Van egy, aki a pályázatokkal foglalkozik, van néhány TÁMOP pályázatunk, és akkor ott a programszervezés, a pályázat lebonyolítása. Van egy sajtómunkatársunk, ő most egy kicsit belefolyik majd pályázatokba is, mert aki korábban ezzel foglalkozott, elment szülni a hatodik babájával, ő 4 órában volt, és most egy 8 órás kolléganőt vettünk fel, aki nyelveket is beszél. Úgyhogy ő most nemzetközi programokba is bele fog folyni. Nem csak a sajtókommunikációba, hanem a pályázati területbe is. Van egy titkárságvezetőnk, aki a NOE rendszeres kiadványának a főszerkesztője is. Van egy NOE-FON-os ügyintézőnk, van egy NOE-FON nevű jogsegélyszolgálatunk, ha valakinek családügyben bármilyen problémája van, de akár egy tankönyvigénylés, akár egy családi pótlék, bár-

mi – de volt olyan, hogy valakinek le-robban az autója és hol a legközelebbi nagycsaládos szervezet, vagy ilyesmi –, Ági jogász, nagyon jó jogász – munkajogász is – és ő szokott segíteni a családoknak. E-mailben, telefonon, levélben postai úton és akár faxon, bárhogy lehet tőle kérdezni. Ő figyeli a jogszabályokat és segíti a családok életét. Jó ez a dolog is. Van egy szociálpolitikai ügyvivőnk is, aki az elnöknek segít. Rengeteg olyan konferencia, szakmai megbeszélés van, ami családpolitika szempontjából lényeges lehet, de nem biztos, hogy az elnöknek vagy az elnökségi tagoknak van lehetőségük ott lenni. És a szociálpolitikai ügyvivőnek a feladata, hogy jártas legyen minden ilyen témában, és tudjon tanácsot adni szakmailag az elnökségnek is, hogyha szükséges. Úgyhogy körülbelül ezeket a feladatokat látják el az alkalmazottak a NOE titkárságon. Ahogy mondtam a helyi egyesület- vagy csoportvezetők önkéntesek. Ahol egyesület van, az önálló jogi személy, ott 2-3-4-5-6 fő a vezetőség, attól függ, hogyan hozták az alapszabályt. A csoportok nem jogi személyek, náluk 1-2-3 főnyi a vezetőség. A csoportok hivatalosan pénzzel nem gazdálkodhatnak, de van a NOE keretein belül évente lehetőség belső pályázatra, és akkor 40-50 ezer forintot kapnak egy-egy program megvalósítására. Tehát ők sincsenek teljesen magukra hagyva.

M. A.: *Tudsz-e olyan helyeket az országban, ahol a nagycsaládosok, annak érdekében, hogy a körülményeik jobbak legyenek, hogy élhetőbb legyen a környezetük valamit a településért tettek vagy tesznek?*

K-né Gy. K.: Ez nagyon sok helyen van. Én Érden élek, itt látom a legjobban a helyzetet. Például a helyi egyesület – itt is, de szerintem máshol is – részt vett a TeSzedd! mozgalomban, hogy szedjük össze a városban a szemetet. Vagy amikor még én voltam itt vezető, akkor rendszeresen mentünk a Fundoklia-völgyet takarítani – az most már egy természetvédelmi kisterület, és megcsinálták tanösvénnyel. Rengeteg gumit szedtünk ki, meg minden egyebet, döbbenet volt. De volt parlafű szedésünk is. Hogyha az embernek családja van, akkor egy kicsit már másképp gondolkodik, mint az, akinek nincs. A környezetére is próbál – jó, lehet, hogy nem mindenki – úgy tekinteni, hogy ezt a gyerekeimért teszem, vagy ezt az unokáimért teszem. Jó, hogyha ott az árnyékban van egy pad, mert oda később más családtag is le fog ülni, és másnak is jó lesz. Jó, hogyha nem szemetes, meg nem üvegszilánkos az utca, mert a gyerekek nem fogja elvágni a lábát. Ez szerintem máshol is így van. Nagyon sok helyen hívják városi rendezvényre a nagycsaládos egyesületeket, csoportokat, akár ők vállalják a játszóházat, a kézműveskedést. Vagy akár, ha egy iskola, óvoda felújításában össze kell fogni, akkor ezekben mindig benne vannak és partnerek.

M. A.: *És hallottál olyanról is, ahol esetleg a falu vezetését animálták, vagy befolyásolták, hogy oldjon meg – mondjuk egy polgármester – olyan dolgokat, amiket maga nem gondolt volna, vagy látott volna megoldandónak, és akkor így fejlődésnek indult esetleg egy település?*

K-né Gy. K.: A NOE országgyűlési képviselőket nem indít, de támogatja azt, hogy legyenek helyben a képviselő-

lőtestületekben nagycsaládosok, képviselői vagy szociális, sport, bizottsági, oktatási bizottság tagok – minket ezek a területek érdekelnek és rálátásunk is erre van. Például Tiszavasváriban a közösségi házat a helyi nagycsaládos egyesület működteti. Megöltötték programokkal. De ugyanígy Monoron is, a közösségi házban tudom, hogy helyt kap a monori egyesület, és ők is megtöltötték programokkal. A kiskunhalasi programokról rendszeresen kapok meghívót, hagyományörzésről, népművelésről szólnak. Ha valaki már egyesületben tag – ráadásul ez egy közeleti egyesület, politizálunk, közeletet élünk –, ott olyan emberek vannak, akik a közért is tesznek, meg akarnak is tenni.

M. A.: *Szeretném, ha még a 4 alaplodogról, ami a szabályzatokban is rögzítve van, mondanál konkrét dolgokat, hogy hogyan sikerül azok érdekében tenni valamit.*

K-né Gy. K.: *Az élet és az anyaság tisztelete.* Én mint fiatalabb generáció az utolsó pár évről tudok beszélni. Csatlakoztunk az aláírásgyűjtéshez az Együtt az életért magzatvédő akcióban, több helyen aláírták a családjaink. Egyesület- és csoportvezetők a vezetőségi listára anyák napján írnak fel verseket, írunk köszöntőket a NOE levelekben. Van egy kiadványunk, maga a NOE Levelek. Ez évente 10 alkalommal jelenik meg. A legutolsó oldalon mindig az újszülöttek szerepelnek, örömhírként, olykor fényképek is érkeznek. Mindenki beküldheti, ahol megszületett éppen a harmadik, negyedik, ötödik baba, vagy sokadik unoka – ezzel is erősítve egymást. Van jegyes oktatásunk az Országos Lelkipásztori Intézettel és a Katolikus Családtervezési Tanácsadóval

közösen. A program 13 alkalomból áll és ősszel szokott indulni Budapesten. Egy TÁMOP pályázat keretében valószínűleg meg a családi életre nevelés képzésünk is, a fővárosiaknak szervezzük a NOE titkárságon. A NOE Levelekben hirdetjük, ilyen korábban is volt, akkor Benkő Ágota, a NOE jóval korábbi elnöke szervezte. *A jövő generációjáért érzett felelősség* erősítése. A szülőket is meg kell erősíteni. Arra jók valamilyen nyire a találkozó is. Tavaly például a családkongresszusunknál az volt a fő vonulat: *Tiszteld apádat és anyádat, hogy hosszú ideig élhess a Földön.* És miért jár a szülőknél tisztelet? Három dolog miatt. Ami egyben a kötelességük is, és itt szükséges a szülőknél segíteni. Egyfelől a szüleinktől kapjuk a lelet, a második a testi-lelki gondoskodás, a harmadik a szellemi tanítás. A tavalyi családkongresszus ívét ez a három témakör adta. Az élet védelem benne van az alapszabályunkban is, fontos erkölcsi, etikai kérdés. A testi-lelki fejlődést Bagdy Emőke vitalitásgenerátorai alapján jártuk körbe: a kacagj, kocogj, lazíts, érints, segíts. A nevetés a derű szükséges az élethez. A mozgás, a sport témakörében Monspart Sarolta volt a vendégünk. Aki felvezette a vitalitásgenerátorokat, Fazekas Ágnes klinikai szakpszichológus lazítást mutatott. Az érintés, hogy milyen fontos az ölelés, naponta legalább három a szinten tartás végett. És a segítség, a segítség meg benne van már az életünkben is. Ezek voltak a testi-lelki fejlődés, hogy jó legyen, és a harmadik a *szellemi tanítás*. Hogy hogyan segítsük a gyermekeinket a helyes úton. Uzsalyiné Pécsi Rita – aki pécsi, nagyon jó előadó – volt nálunk Joseph Kentenich programjával. A szülők is tele vannak kérdésekkel. Milyen a hatékony hitre nevelés. Mi kell ahhoz, hogy úgy nevelj a gyermeket a neki megfelelő módon, hogy ha megöregszik, akkor sem tér el attól. Mi kell ahhoz, hogy helyesen neveljük a gyerekeinket. A szülők a családkongresszuson kaptak egy megerősítést, hogy szükség van a jó családokra a példamutatásban. A világ tele van volt férjekkel, volt feleségekkel, de volt gyerekek nincsenek. Azoknak a gyerekeknek is példát kell mutatni, azoknak is kell, hogy legyen apaképük, ahol a szülők elváltak. A nevelőintézetben felnövő gyerekeknek is kell, hogy legyen családképük majd, és ezt nem látják máshol, mint az egészséges családokban. Ő akkor fog nagycsaládot akarni, hogyha azt látja, hogy az a család a 3-4 vagy 5 gyerekével, vonzó.

A jövő nagycsaládosai – Családkongresszus – Lakitelek 2012

Mert van benne valami plusz, valami jó. Különben nem akar majd. Különben azt fogja mondani, hogy én minék. Apám-anyám hibázott, most én miért csináljam. Nekünk az a feladatunk, hogy ezt megmutassuk. Egy agyonharcolt, lestrapált család, hogy „hagyjanak békén, le akarok ülni, mindenki hagyjon engem békén!”, ahol nincs jó közösség, nem lesz vonzó. Olyat nem akar senki majd magának. De egy vonzó családot mindenki szeretne. És szerintem ez egy nagyon fontos dolog. Már eleve az is, ahogy élünk. És, hogyha kapunk megerősítést, akkor mi is talán kicsit jobban tudunk élni. Ez már az, hogy a jövő generációjáért érzett felelősség ott van bennünk, és ezt át tudjuk adni talán másoknak is. Bízom benne. Nagyon fontos, hogy ide nem kormányzati pénz kell. Nekünk még itt van rengeteg dolgunk. Én itt érzek nagyon-nagyon sok feladatot, hogy ezeket a dolgokat egyfelől mondani, megértetni, másfelől csinálni – rengeteg munka van szerintem. Kapjanak észbe a szülők, hogy ha valahol született egy gyerek, akkor azt nem lehet szögre akasztani. Az árvaházban volt olyan gyerek, akinek 20 km-re laktak a szülei és 7 éve nem néztek rá. Nem lehet ilyen csinálni. Vagy volt egy kislány, akiről azt hittem, hogy hároméves, közben kiderült, hogy öt. És még csak annyit mond, hogy nem. Most kezdett el beszélni, nem szóltak hozzá a szülei. Nekem ezt felfogni is nehéz, azért legalább hálás lehet, a gyermek, hogy az életet megkapta ajándékba. De szülővé válni feladat is egyben. És ezt tudatosítani kell az emberekben. Nem lehet úgy gondolkodni, hogy puff, elromlott, kicsit eltört, kidobom. Mert ezt nem lehet

kidobni. Úgyhogy ez a jövő generációjáért érzett felelősség.

Az *érdekvédelem*. A NOE alapszabályban megfogalmazott célok egy kicsit benne vannak már az ország Alaptörvényében. A legfontosabb közösségünk a nemzet és a család. Ez nekem nagyon-nagyon tetszik, és nagyon örülök neki. Mi ezt már 25 éve szeretjük volna. Úgyhogy ilyen téren a helyzet jó. Most nagyon sok politikusunk ott a kormányban nagycsaládos, és jó ez a szemlélet, de még így is sokszor kérnek minket egyeztetni. 2007-ben, amikor különböző megszorítások voltak, mi élő láncsaláddal tiltakoztunk a Fiumei úti temetőtől egészen az Országházig. Lezsák Sándor úrnak adtuk át a petícionkat. Olyan táblák láthatók a fényképeken, hogy családi adózást szeretnénk. Ezek már most valóra váltak, de néha vannak dolgok, amikben fontos az érdekvédelem. Az nagyon fontos, hogy mi nem vagyunk egy agresszív szervezet. Ha valami gondunk van, akkor azt megírjuk levélben. Másodjára még egyszer megírjuk levélben, esetleg szólunk, próbálunk egyeztetni. Aztán, hogyha nem megy, akkor fordulunk a sajtóhoz, na, akkor néha megbántódnak emberek, hogy hogy merésztünk ilyet, de ezt csak amikor nagyon nem hallgatnak meg minket, és már nagyon fáj, amikor már nagyon veszélyeztetni az életünket egy-egy intézkedés, na akkor fogunk össze és vonulunk az utcára. Volt, aki mondta, hogy milyen visszataszító, hogy gyerekeket is viszünk az utcára tüntetni. Semmilyen atrocitás nem volt a tüntéseinken, külön kértünk rendőri védelmet. Amikor megjelent egy-egy provokáló banda, akkor lekeri-

tették a nagycsaládosokat. Tehát békés felvonulás volt. De amikor feszegetik a határokat, amikor már tényleg nem lehet mit tenni az asztalra, mikor kilátástalan a helyzet – egy családban 20-25 évre terveznek, amikor gyermeket vállal valaki –, nem lehet egyik napról a másikra megváltoztatni dolgokat. Nagyon fontos a kiszámíthatóság, úgyhogy ez az érdekvédelem. Van egy szakértői csoportunk, önkéntesek, szokták írni a leveleket, ha éppen kell. Fel szoktuk hívni a politikusaink figyelmét, ha éppen baj van. Néha egy-egy minisztériumból meg is kérdezik, hogy milyen jelzések érkeznek hozzánk a családoktól. Tehát igazából ezzel folyamatosan foglalkozunk, hol kevesebb, hol több munkánk van. Hogyha valami rosszat csinál a kormány, akkor rengeteg a munkánk.

M. A.: *Arról mit gondolsz, hogyha az országban 3 ezer közmunkás, ki-ki, aki közel lakik egy-egy településhez, egyetemet vagy középiskolát végzett és munkanélküli és kap egy évet arra, hogy egy-egy faluban kezdjen valamit, hogy elkezdjen épülni valami, hogy vitalizálódjon a közösség, tapasztalataid alapján milyen eredményeket tartasz elképzelhetőnek.*

K-né Gy. K.: Szerintem ez nagyon függ az egyéntől. Én azt tapasztaltam – meg így vagyok magam is, erről már korábban beszélgettünk, tehát tudod, hogy nem úgy ülök itt és mondom a tutit, mint hogyha arany életem lett volna –, hogyha az ember dolgozni akar, akkor mindig talál munkát. Nem biztos, hogy kap érte pénzbeli elismerést – nagyon fontos, hogy így fogalmazok –, de mindig talál munkát. Ha csak otthon ülünk, és azt mondjuk, hogy jaj, nincs munkám, jaj az sehova sem vezet. Én soha nem tudtam otthon ülni. Gyermekkoromban, amikor nem volt mivel tüzelni, akkor gyűjtöttem a boltban a kartondobozokat és vittem haza biciklin, vagy sváboknál uborkát szedtem, vagy gyerekekre vigyáztam, vagy temetőnél virágot árultam. Édesanyám mindig tudott, akármilyen szegények is voltunk, egy jó szolgálatot tenni valakiért. Vitt a szomszéd néninek egy darab kalácsot. Ha az ember jót tesz, akkor egyszer csak az elindul és visszajön. Másfelől pedig csiszolódik a meglátása. Hogyha az a közmunkás otthon van, és csak otthon ül és csak depressziós és csak a tv-t nézi, és nem látja, hogy a szomszédjának esetleg szüksége lenne egy tányér levesre, mert beteg, vagy nem látja azt, hogy azt a két darab papírzseb-

Önkéntesek készítik a finom gyümölcsöstálakat a többi önkéntes szervezőnek Őszi Találkozó – Gyula, 2012

Kata és kis családja – Erdélyi kirándulás – Csíksomortán, Kárpátok öre – 2013

kendőt fel kellene venni az utca szélén, vagy egy padot kéne ácsolni oda a fa alá, akkor az nem fog elindulni, mert azt se tudja, hogy hova menjen. Ha viszont tényleg csak egy nagyon kicsi plusz kell ahhoz, tehát csak egy kicsi tartás vagy valami minimális biztosíték a háta mögé, hogy most neki itt feladata is lett, és hogy rá itt számítanak, és onnantól kezdve elindul – és egyébként már volt közösségi élete, hozzáteszem, hogy igen, van nagyon sok ember, akinek már így is van, úgy hogy itt segít, ott segít, de még így bekerül ebbe a programba –, akkor szerintem hihetetlenül nagy dolgokat tud teremteni. De nagyon fontos az, hogy ne teljen el úgy nap – legalábbis én igyekszem –, hogy nem tettünk egy jó szolgálatot, meg nem adtunk legalább egy dologért hálát aznap. Lehet, hogy nincs semmink, mert lehet, hogy nem tudunk átadni egy kalácsot a szomszédnak, de akkor legalább le tudjuk söpörni a járdáját. Valami picike. És onnantól kezdve beindulnak a dolgok. Nagy dolgokat lehet csinálni a településeken, szerintem ez nagyon fog függni az adott emberektől.

M. A.: *És gondold, hogy egy képzés során – ami mindenképpen lesz ezeknek a közmunkásoknak – érdemes lenne szelektálni, vagy nem fog kiderülni, hogy milyenek, csak munka közben?*

K-né Gy. K.: Hát, nem tudom. Erre a kérdésre elnök úrnak, Lezsák Sándornak kéne válaszolnia. Biztos, hogy kellene karizmatikusvezetők is, akik miatt úgy gondolják az emberek, hogy érdemes dolgozni, és a célért is érdemes dolgozni. Ha most így vizsgálom, nekem rengeteg munkám volt NOE

szinten is. Mégis, amikor elnök úr azt mondta, hogy többet lát bennem, ez egy olyan nagy elismerés és dicséret volt a részéről, hogy végül is elkezdtem Laki-teleken is a nagycsaládos kollégiumban dolgozni. És sikerült a kettőt összehozni, pedig álomban sem gondoltam, hogy azzal is fogok tudni foglalkozni. Kellott hozzá az ő dicsérete. A NOE-ban van egy közös cél, a család, amiért teszünk. És mindenki alkalmas valamire, mindenki Isten teremtménye, csak találja meg a helyét. Nem biztos, hogy megtalálja ez alatt az egy év alatt azt a dolgot, amire utána alkalmas lehet. Az a fontos, hogy az emberek magukban helyre tudják tenni, hogy amit csinálnak azt most miért is teszik, azon van-e áldás, az szolgálat-e vagy nem. Nagyon érdekes volt, hogy igent mondtunk az erdélyi felkérésre, és akkor mondtam, hogy jó, most kimegyünk Erdélybe és jó lesz a családomnak is meg nekem is, mert akkor csak kirándulunk, de akkor hol van benne a szolgálat? Akkor hirtelen eszembe jutott, hogy megígértem tavaly Kászonalitzben, hogy visszamegyünk. Gyorsan felhívtuk a ház vezetőjét, hogy mire lenne szükségük és hirtelen mindenki összeadott mindenfelét. Onnantól kezdve az én lelkemben

is helyre került minden és már nem úgy éreztem, hogy értelmetlen, hogy én kimegyek Erdélybe. Persze lehet, hogy nem mindenki gondolkodik így, de én azt hiszem, hogy közösséget építeni csak szolgálattal lehet. Megéltam, amikor a csoportunk alakult, hogy kaptunk joghurt adományt, becsöngettem házakhoz – nagycsaládosokhoz – hogy hoztam, és akkor, hogy mit akar ez itt? Volt, aki nem is fogadta el, hogy ő nem kér senkitől alamizsnát. Hogy biztos ez most pénzt akar. Nem értették, hogy ez egy szolgálat. Néhányan nehezen vették el, nehezen fogadták el. De utána azok az emberek még ma is emlékeznek arra, hogy akkor ott milyen jókat csináltunk, és jönnek most is egy hívó szóra. Alulról építeni közösséget, szerintem rengeteg munkával és sok-sok szolgálattal lehet. És hogyha ezt így megtalálják majd a közmunka programban az nagyon jó lesz, Az is lehet, hogy csak a végére fog rájönni valaki, mert teljesen más mondanivaló, és megtapasztalni ezt az egészet. Meg az is lehet közben, hogy elfárad, akkor azt szokták mondani, egy vezető nem lehet fáradt és nem lehet nyűgös. De lehetünk gyengék és hibázhatunk is. Csak a vezető poszt miatt nem engedhetjük meg, hogy bárkit jobban ledorongoljunk, aki egyébként szintén a legjobbat akarta. Nagyon sok dolog lehet. Nagyon sokat kell tanulnia az embernek. De beérhet. Nem tudom, hogy lehet-e szelektálni rögtön egy ilyen képzésen. A közös ügyet, azt mindenképpen érdemes megtalálni.

M. A.: *Köszönöm a beszélgetést, tudom, hogy nagyon elfoglalt vagy, mégis szívesen gondolkodok rá, hátha találkozhatunk veled, mint előadóval a képzéseinken.*

K-né Gy. K.: Én is köszönöm. A NOE-s tapasztalataim alapján kiscsoportos beszélgetésre, ha tudjuk egyeztetni, szívesen vállalkozom.

M. A.: *Köszönöm és jó pihenést kívánok az egész családnak. Köszönöm a gyerekeknek, hogy két utazás között ilyen türelmesen kivárták, hogy beszélgethessünk. Viszont látásra!*

KARDOSNÉ GYURKÓ KATALIN közgazdász, három gyermekes édesanyja, a Nagycsaládosok Országos Egyesületének főtitkára. Vecsésen nőtt fel. S bár szülei elváltak és ő maga egyke, édesanyja szeretete és a helyi református lelkészcsalád vonzó példája alapján maga is nagy családot szeretett volna. 28 évesen, harmadik gyermekük megszületése és férje daganatos betegsége után alapította meg a NOE érdi csoportját. A csoportból egyesület született, majd 2008-ban az országos egyesületben elnökségi taggá választják. 2010-től látja el a NOE főtitkári feladatait, és számos nagyobb rendezvény szervezését is vállalja. 2012-től Lakiteleken Nagycsaládos Közéleti Kollégiumot szervez.